

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/140/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319205483
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2020:4319205483.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. V. zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: V. a F., zast.: JUDr. Beáta Hilvertová, advokátka, so sídlom Sládkovičova 1, Levice, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, za účasti Komiséra pre deti, Úrad komiséra pre deti, Odborárske nám. 3, 811 07 Bratislava, takto

r o z h o d o l :

I. Súd návrh z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec mal. dieťaťa podal na tunajší súd dňa 3.12.2019 návrh na zverenie mal. V. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov dôvodiac, že otec s ním nemá kontakt počas dvoch týždňoch ani telefonický, maloletý sa odmieta vracat' k matke a chce ostať u otca viac ako u matky. Z tohto dôvodu nie je v možnostiach otca, aby vydaný rozsudok vo veci samej rešpektoval. Podľa otca sa situácia od posledného rozhodovania súdu zmenila a to, že maloletý je v omnoho horšom psychickom stave, zle znáša odlúčenie od otca v tak dlhých intervaloch, čo sa prejavuje v zhoršenom stave maloletého. Maloletému bola reálne odňatá možnosť vyrastať s otcom, bolo mu odňaté prostredie, na ktoré sa fixoval, ktoré bolo jeho útočisko v ťažkých chvíľach a ktoré miloval, boli mu odňaté činnosti, ktoré preferuje ako starostlivosť o zvieratká u otca na dvore, majstrovanie a vykonávanie poľnohospodárskej činnosti s otcom. Maloletý žiada, aby mohol s otcom minimálne toľko, čo je s matkou a aby bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti. Podľa otca matka dieťa zastrahuje, čo sa prejavuje triaškou a záchvatmi, dokonca sebaublížovaním, búchaním sa päšťami a škrabaním očí. Dieťa sa údajne matky bojí, bojí sa, že ho matka zoberie od otca. Otec tvrdí, že matka zanedbáva zdravotnú starostlivosť o dieťa, ktoré má každý deň opakované bolesti brucha, zdravotný stav je zanedbaný aktuálne aj vo vzťahu k hemoroidom. Matka tiež neuspokojuje psychické potreby dieťaťa, odmieta sa s ním hrať, nevšíma si ho, nekomunikuje s ním. Dieťa je vystavené tlaku matky, jej kriku, fyzickým trestom. Matka mu neumožňuje ani počas dvoch týždňov, ktorých otca nevidí, s otcom telefonovať. Otcom zakúpený mobilný telefón mu zamyká do skrine. Maloletý nevyrastá vo vhodnom prostredí, kde by mal zaistené všetky potreby v jeho najlepšom záujme, čo sám maloletý vie a volá po zmene. Rodičia žijú blízko seba a sú si rovnoprávni. Striedavá starostlivosť je v záujme maloletého a sám ju požaduje.

2. Zároveň s návrhom vo veci samej otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom súd rozhodol uznesením zo dňa 23.12.2019 tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Po podanom odvolaní otca Krajský súd v Nitre predmetné uznesenie dňa 27.1.2020 zrušil z procesných dôvodov. Súd prvej inštancie o návrhu na neodkladné opatrenie rozhodol opätovne

uznesením zo dňa 12.2.2020 tak, že návrh zamietol, pričom uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.3.2020, otec odvolanie nepodal.

3. Dňa 13.12.2019 bol súdu doručený návrh na pribratie Komisára pre deti do konania vo veci mal. V.. Ing. Viera Tomanová, PhD., komisárka pre deti navrhla pribratie do konania z dôvodu, že Úrad komisára pre deti eviduje podnet pod č. KPD 179/2019 vo veci mal. V. a vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce z podnetu má za to, že jej účasť v konaní je potrebná z dôvodu ochrany práv detí a hájenia ich najlepšieho záujmu. Súd podanému návrhu vyhovel uznesením zo dňa 12.2.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 2.3.2020.

4. Matka v písomnom vyjadrení zo dňa 30.6.2020 k návrhu prostredníctvom právnej zástupkyne tento považovala za nedôvodný a predčasný, podaný len dva mesiace po rozhodnutí krajského súdu v predchádzajúcom konaní a navrhla ho zamietnuť. Uviedla, že v konaní vedenom na OS Levice pod sp. zn. 3P/47/2019 bolo vykonané mimoriadne rozsiahle dokazovanie, v ktorom bol podaný aj znalecký posudok Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii spol. s r.o. a na pojednávaní bola vypočutá znalkyňa PhDr. Katarína Haidová. V konaní bolo preukázané, že konflikt medzi rodičmi dospel do takého štádia, že sa to začalo odzrkadľovať na psychickom zdraví mal. V., ktorého prejavy charakterizujú masívne tiky. Dieťa je traumatizované konfliktnými vzťahmi rodičov, uvedomuje si, že matka je zo strany otca a jeho rodiny vyhodnocovaná negatívne. Maloletý je vo veku, že bolo potrebné zväžiť všetky okolnosti na jeho strane, aby sa neublížilo jeho ďalšiemu mentálnemu vývoju. U otca bol a je neustály problém v realizácii styku, bolo preukázané, že otec nerešpektuje žiadne súdne rozhodnutie a dieťa matke nevracia načas. Na OS Levice prebiehali aj prebiehajú konania o výkon rozhodnutia. Po nariadení výkonu otec ako tak zmenil dodržiavanie úpravy styku (keď po nariadení výkonu rozhodnutia je možnosť trestnoprávneho konania vo veci), takže dieťa zoberie v piatok a vráti ho v nedeľu, ale samozrejme nie v stanovenom čase ale až medzi 20.00 - 21.30 hod., avšak predsa ho vráti matke. Po rozhodnutí vo veci sp. zn. 3P/47/2017 sa stav mal. V. stabilizoval, je kľudnejší, navštevuje 1. ročník ZŠ, v škole sa adaptoval dobre, jeho správanie je v škole na požadovanej úrovni, zo strany učiteľky nie sú hlásené žiadne nedostatky. Tvrdenia otca, ktoré uvádza v podanom návrhu, sa stotožňujú s vyjadreniami z každého predchádzajúceho konania na súde, a to odmietanie syna ísť k matke, matka nezabezpečuje zodpovedný zdravotný stav dieťaťa, nedá dieťaťu jesť, nevenuje sa mu, atď.... Otec je s mal. V. v telefonickom kontakte, počas pandémie COVID-19 to bolo každý deň, po uvoľnení opatrení 2-3 razy do týždňa. Otec bol s mal. V. vypočúvaný, prítomný u Komisára pre deti, Úrad komisára pre deti v Bratislave, o čom matka nebola informovaná napriek tomu, že jej je syn zverený do starostlivosti.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 3P/47/2017-768 zo dňa 16.5.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 2.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 12CoP/33/2019-912 zo dňa 5.9.2019 súd zmenil rozsudok Okresného súdu Levice č.k. 14P/13/2014-915 zo dňa 29.06.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra č.k. 9CoP/55/2016 zo dňa 16.02.2017, v časti o úprave styku otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. dieťaťom

- každý párný týždeň v roku od piatku od 17.00 hod. do nedele 18.00 hod.,
- každý párný rok od 23.12. od 19.00 hod do 27.12. do 19.00 hod,
- každý nepárny rok od 27.12. od 19.00 hod do 02.01. do 19.00 hod,
- každoročne od 01.07. od 09.00 hod do 07.07. do 19.00 hod. a od 01.08. od 09.00 hod do 07.08. do 19.00 hod.

Zároveň zamietol návrh otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti alebo do osobnej starostlivosti otca a nariadil výchovné opatrenie, ktorým uložil rodičom podrobiť sa psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb v Leviciach, v rozsahu 20 hodín v priebehu 4 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

6. V konaní súd prvej inštancie mal z dokazovania preukázané, že konflikt medzi rodičmi dospel do takého štádia, že sa to začalo odzrkadľovať na psychickom stave a zdraví maloletého, ktorý sa prejavuje ťažkými neurotickými prejavmi - masívne tiky. Z dlhodobého hľadiska nemožno vylúčiť intenzívnejšiu neurotizáciu dieťaťa, nemožno vylúčiť ani vývoj do depresie, či inej poruchy. Dieťa je traumatizované konfliktným vzťahom rodičov a je si vedomé, že matka je zo strany samotného otca, ako aj jeho rodiny odmietaná. S poukazom na uvedené, ako aj na narušené vzťahy medzi rodičmi maloletého, medzi ktorými nedošlo k dohode ani pri prvej úprave styku otca s maloletým bolo vhodné a potrebné doterajšiu

úpravu styku otca s dieťaťom upraviť. Pri rozhodovaní o rozsahu styku bolo dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom a okolnosť, že rodičia nie sú schopní sa na forme styku dohodnúť. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a momentálny vzťah maloletého k rodičom súd zmenil styk otca zúžením styku. Pokiaľ ide o realizáciu styku, tak v konaní bolo preukázané, že otec nerešpektuje súčasné súdne rozhodnutie, keď ho matke odovzdáva s oneskorením, resp. vôbec. Matka nedôveruje otcovi, že maloletého vráti riadne a včas, tak ako je stanovené súdnym rozhodnutím, o čom svedčí doterajší priebeh styku, ako aj prebiehajúce konania o výkon rozhodnutia. Na otca sa v tomto smere nemôže spoľahnúť. V konaní nebolo preukázané tvrdenie otca, že neurotické prejavy maloletého sú spôsobené matkou, konkrétne tým, že by matka dieťa odmietala dávať otcovi, resp. od doby, ako matka nedala dlhú dobu maloletého otcovi a to od februára 2018. Ako vyplýva zo znaleckého posudku Ústavu pre znaleckú činnosť, maloletý je traumatizovaný konfliktným rodinným prostredím a z neho vyplývajúcim intrapsychickým konfliktom lojality. Uvedenú traumatizáciu nemožno žiadnym spôsobom pričítať jednoznačne len samotnej matke. Súd bol toho názoru, že počas nasledujúceho obdobia sa adaptácia vzťahu V. pri odovzdávaní medzi rodičmi môže zlepšiť natoľko, že bude môcť byť znova styk rozšírený, za predpokladu, že dieťa nebude zaťažované rivalitou rodičov, aby malo možnosti sa primerane mentálne rozvíjať. Uvedené bude možné len v prípade, ak otec bude dodržiavať pravidlá a nebude časové rozpätie styku bezdôvodne predlžovať. Súd nepovažoval svojvoľné predlžovanie styku dieťaťa s otcom, v praxi sa blížiacie striedavej osobnej starostlivosti, za konanie a opatrenie v najlepšom záujme maloletého. Tvrdenia otca o tom, že sa maloletý nechce vrátiť k matke, lebo sa jej bojí, resp. za to, že ho matka bije, boli v konaní dostatočne vyvrátené. V tejto súvislosti súd poukazuje na závery znaleckého posudku Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o., že slobodná vôľa maloletého je poznačená komunikáciou na spôsob dvojitej väzby - dieťa na slovnej úrovni odmieta s matkou odísť, na neverbálnej úrovni jej však vyjadruje silnú citovú náklonnosť, má potrebu ju fyzicky objímať. Súd teda považoval za nevyhnutné, aspoň čiastočne eliminovať stresové situácie, vznikajúce medzi rodičmi pri odovzdávaní a preberaní dieťaťa, ktoré bezpochyby majú negatívny dopad na psychiku dieťaťa a ďalší vývin jeho osobnosti. Súd nanovo upravil styk otca s dieťaťom za súčasného vypustenia styku každý nepárny týždeň v utorok a vo štvrtok od 16.00 hod. do 19.00 hod., každý párny rok od Zeleného štvrtka od 19.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod., každý nepárny rok počas jarných prázdnin od pondelka od 9.00 hod. do piatku 18.00 hod., každý párny rok dňa 21. 01. od 9.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny rok v deň menín maloletého od 9.00 hod. do 18.00 hod. Tým sa úkony spojené s odovzdávaním a prevzatím maloletého zúžia, čo v konečnom dôsledku znamená v tomto rozsahu zamedzenie konfliktných situácií nesúladných so záujmom dieťaťa. Súd tak zastáva názor, že ním upravený rozsah styku otca s mal. dieťaťom komplexne a s prihliadnutím na osobitosti danej veci zachováva právo otca i právo maloletého upevňovať a rozvíjať svoj vzájomný vzťah a vytvára i dostatočný časový priestor na uskutočnenie spoločných akcií a na naplnenie záujmov maloletého. Ponechanie mal. Patrika v starostlivosti matky súd považoval za najlepší záujem dieťaťa. Dokazovaním nebolo preukázané zanedbávanie zdravotnej starostlivosti o V. zo strany matky. Rovnako nebolo preukázané fyzické násilie na maloletom, podávanie utišujúcich látok, ktorým by matka ohrozovala fyzický a psychický vývin dieťaťa, taktiež neschopnosť matky sa o dieťa postarať, či známky zanedbávania alebo zlého zaobchádzania s maloletým. Odvolací súd rozsudkom č.k. 12CoP/33/2019-912 zo dňa 5.9.2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

7. V znaleckom posudku č. 98/2018 zo dňa 17.3.2019 Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii spol. s r.o. (ÚpZČPP) vyplýva, že mal. V. je silnou mierou zasiahnutý, traumatizovaný konfliktným rodinným prostredím a z neho vyplývajúcim intrapsychickým konfliktom lojality, ktorý ho výrazne zaťažuje, neurotizuje a navodzuje ťažkú neurotickú symptomatiku (tíky). Slobodná vôľa, resp. prirodzená potreba citovej väzby k obom rodičom je inhibovaná aj komunikáciou na spôsob dvojitej väzby - dieťa na úrovni verbalizácie odmieta s matkou odísť, na neverbálnej úrovni jej však vyjadruje silnú citovú náklonnosť, čo sú dve protichodné tendencie. Tento spôsob komunikácie je dôsledkom otcovho odmietania matky, devalvácie jej materskej role, tento postoj otca si dieťa uvedomuje a pôsobí obmedzujúco na bezprostrednosť a spontánnosť správania. Dieťa je traumatizované rivalizačným, konfliktným, nevraživým vzťahom rodičov, z ktorých sa otec dominantným, direktívnym spôsobom presadzuje ako lepší, starostlivejší rodič devalvujúc pritom osobnosť matky. Dieťa si uvedomuje, že matka je v otcovej rodine odmietaná, nevie sa na túto situáciu primerane adaptovať. Vytvára sa u neho výrazná neurotická symptomatológia (masívne tíky). Maloletý má jednoznačne silnú citovú väzbu k matke. Má potrebu ju fyzicky objímať, túliť sa k nej, ťažko sa s ňou lúči, keď odchádza k otcovi.

Citovú väzbu má vybudovanú aj k otcovi, otca vníma ako dominantného, zdieľa s ním spoločné záujmy o farmárske, poľnohospodárske práce. Otec však pred dieťaťom prezentuje skreslený, negatívny obraz o matke, čo v prežívaní dieťaťa spôsobuje chaos, intrapsychický konflikt, nakoľko dieťa potrebuje citové sytienie od matky. Matka si dokáže vytvoriť a udržiavať primerane intenzívne citové väzby, vzťahy, je empatická, prispôsobivá, len situačne môže dôjsť v jej správaní k regresným prejavom, ale všeobecne má potenciál k tomu, aby svoje správanie dokázala regulovať. Neboli u nej zistené také vlastnosti osobnosti, ktoré by znižovali, obmedzovali jej rodičovské kompetencie. Ak otec zmení svoj postoj, bude objektívnejší a ústretovejší smerom ku konštruktívnej komunikácii, bude rešpektovať otcovo právo podieľať sa na výchove syna. Otcovi naopak chýba primeraná úroveň sebapoznania, sebareflexie a vnímavosť pre spätnú väzbu zo strany okolia. Je ambicióznym, snaží sa presadiť direktívne a v súťaživej pozícii dosiahnuť svoj cieľ. Nedokáže primerane reflektovať a dostatočne citlivo a empaticky spracovať situáciu, v ktorej sa aktuálne dieťa nachádza, nekoná v záujme dieťaťa, keď graduje rivalizačný boj s matkou, do ktorého zapája dieťa, ktoré tým traumatizuje. Vzájomný vzťah rodičov je nevraživý, konfliktný, nedokážu spolu v záujme dieťaťa konštruktívne komunikovať. Otec nekriticky sleduje svoj cieľ nezohľadňujúc pritom prežívanie dieťaťa. Matka s otcovou predstavou modelu starostlivosti o dieťa nesúhlasí, uvedomuje si, že by nasledovalo odcudzenie dieťaťa od nej, je bezradná, bezmocná, nemá potenciál k zmene otcovho správania. Riešením je zamedziť svojvoľnému, egocentrickému konaniu otca a dať väčší priestor v starostlivosti o dieťa matke. Matka je vo vzťahu k dieťaťu viac empatická, uvedomuje si, že nie je v záujme dieťaťa vyvolávať v ňom intrapsychický konflikt, aj v priebehu znaleckého vyšetrenia sa v kritických situáciách správala k maloletému citlivo. Problémom je otcov prístup k styku dieťaťa s matkou. Otec uvádza dieťa do intrapsychického konfliktu lojality tým, že mu narúša prirodzenú citovú väzbu k matke spôsobom, že ju devaluje, prezentuje skreslený obraz o jej osobnosti, prisudzuje jej vlastnosti, aké nemá, chce dokázať, že je lepším rodičom ako matka, čo jednoznačne nie je v záujme dieťaťa. Matka sa aktuálne snaží chrániť dieťa pred manipulatívnym správaním otca. Za daných okolností je forsírovanie rovnocennosti rodičovského vzťahu sťažené prístupom otca a celkovo výraznou nevráživosťou vzájomnej komunikácie rodičov. Dieťa je následne tenzné, neurotizované s prejavmi výrazných tikov. Prekážkou pre zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti je absolútne nefunkčná, deštruktívna komunikácia rodičov, rozdielne predstavy rodičov o výchove a starostlivosti o maloletého. Zotrvanie dieťaťa v osobnej starostlivosti matky sa aktuálne javí byť jediným vhodným riešením. Je potrebné pracovať s otcom, aby dieťa v dôsledku jeho postojov, prístupov k jeho zdravotnému stavu nebolo zťažované, aby malo možnosti sa primerane psychicky vyvíjať.

8. V prejednávanej veci súd žiadal Referát poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Levice o zaslanie správy o absolvovaní psychologického poradenstva, ktoré bolo rodičom rozsudkom č.k. 3P/47/2017-768 zo dňa 16.5.20019 uložené v rozsahu 20 hodín v priebehu 4 mesiacov. V správe zo dňa 4.6.2020 RPPS uviedol, že rodičia absolvovali psychologické poradenstvo v danom rozsahu, a to formou 17 dyadických a 3 individuálnych hodín konzultácií. K účasti na sedeniach menovaní pristupovali zodpovedne a dodržiavali stanovené termíny. Obsahom individuálnych stretnutí s matkou bola explorácia problému a vnímanie prežívaných pocitov v súvislosti s danou životnou situáciou, ako aj identifikácia a posilňovanie rodičovských kompetencií a hľadanie spôsobu konštruktívneho riešenia problémov s nimi súvisiacich. Individuálne stretnutia s otcom boli zamerané na vyjadrenie frustrácie z danej situácie, a na ventiláciu emócií. Taktiež sa zamerali na edukáciu v oblasti komunikačných zručností a ich korekciu v možnostiach hľadania efektívneho spôsobu ich uplatňovania, taktiež posilňovanie sebareflexie. Stretnutia realizované dyadickou formou boli zamerané na hľadanie spôsobu konštruktívnej a efektívnej komunikácie a vzájomný rešpekt. Na úvodnom stretnutí si určili podmienky a pravidlá spolupráce. I napriek tomu prevládala na stretnutiach napätá atmosféra vyplývajúca z dlhodobého konfliktného vzťahu a vzájomnej nedôvery a taktiež nedôvera v samotný poradenský proces. Obaja menovaní verbalizovali ťažkosti v snahe o komunikáciu s druhým rodičom, čo sa odrážalo aj na spoločných interakciách. To v danom procese znemožňovalo pracovať na zmene a priblížiť sa tak k cieľom spolupráce. Na základe uvedeného RPPS konštatoval, že ciele spolupráce neboli naplnené a k očakávanému zlepšeniu vzájomnej komunikácie medzi rodičmi sa významné zmeny neudiali.

9. Otec na pojednávaní zotrval na podanom návrhu. Vypovedal, že maloletý má zhoršený zdravotný stav, a to pokrivenú chrbticu, mal by na to absolvovať cvičenia a chodiť aj na rehabilitácie, čo však matka znovu nerobí, ale všetky inštitúcie jej napriek tomu dávajú výsostné postavenie, tvrdia, že on znevažuje matku, čo popiera. Na všetky choroby, ktoré V. mal, prišiel on a on dal podnet na to, aby matka k odborným lekárom išla. Skutočnosti, ktoré matka uvádza vo svojom vyjadrení k návrhu, považuje za klamstvo. V

čase, keď má určený styk s dieťaťom, si preňho chodí, ale nevracia ho načas, pretože malý nechce odísť a musí vyvíjať veľký psychický nátlak, aby ho presvedčil a k matke sa vrátil. Matka neustále napáda otca a jeho rodinu, nie opačne. Znalecký posudok ÚpZČPP, na ktorý sa matka aj všetky inštitúcie odvolávajú, považuje za neplatný, pretože vychádzal len z matkiných tvrdení, je zmanipulovaný. Podľa otca kvôli správaniu matky mával syn tiky, na ktoré zase upozornil len otec, v súčasnosti už tiky dávno nemá. Napriek tomu keď je Patrik u otca, zamyká všetky dvere, pretože sa bojí že ho mama zoberie. Matka nedovolí synovi budovať si vzťahy s otcovou blízkou rodinou. Otec tvrdí, že medzi ním a matkou nie sú konflikty. Pri odovzdávaní matka syna len vystrčí von, pričom keď príde otec, vždy ho za rúčku dovedie až k matke. Na žiadosť V. oslovil komisárku pre deti p. Tomanovú, pretože Patrik otca žiadal, že chce byť u neho tak dlho ako u mamy. Poskytol komisárke všetky dokumenty, ktoré sa nachádzajú v súdnych spisoch. U komisárky urobili so synom rozhovor, z ktorého je aj audio záznam. Matke som o oslovení komisárky nehovoril. Poprel ovplyvňovanie syna, keď je u neho, skôr naopak. Otec ďalej opakovane opisoval, ako matka s dieťaťom nenavštevovala lekárov, aj keď mala, pričom všetko sa týkalo obdobia, ktoré predchádzalo poslednému rozhodnutiu vo veci mal. V. a teda bolo riešené v predchádzajúcom konaní. Otec má naďalej za to, že matka sa nedokáže plnohodnotne postarať o dieťa, pretože len školské prázdniny sú v rozsahu 89 dní z toho u otca by mal byť len 19 dní, takže zvyšok by sa o syna mala starať matka, čo však nie je možné, keďže zo zákona má dovolenku len 30 dní a logicky necháva dieťa v starostlivosti starej matky, ktorá ho nosila aj do školy, ale otcovi matka vyťýka, keď požiada o pomoc svojich rodičov a vadí jej to. Ešte pred výkonom rozhodnutia nosil Patrika do školy v pondelok ráno otec, pretože to syn chcel. Otec sa stretol aj s triednou učiteľkou, ktorá ho upozornila na to, že to nie je dobré, pretože keď príde odo otca, je rozrušený a plače a pýtala sa otca na úpravu styku. Podľa otca však syn plače práve preto, že vie, že ho ďalších 14 dní neuvidí. Počas pandémie koronavírusu matka tak isto nezabezpečovala starostlivosť o syna, chodila do práce napriek tomu, že si mohla zobrať OČR a Patrika nechala u svojej matky, pričom stále tvrdí, že výlučne ona sa bude o dieťa starať. Otec tiež poprel, že by syn u neho všetko dovolené, má svoj režim, okrem hrania má aj povinnosti a učenie, ktoré sa mu nie vždy páči, ale sám V. povedal, že otec je tolerantnejší ako mama, pretože ona kričí a búcha ho po hlave. Starostlivosť o zvieratá synovi žiadnym spôsobom nevnučuje, ani mužské práce alebo poľnohospodárstvo, zvieratá ho jednoducho bavia, čo dokazuje aj to, že v škole má najradšej prvouku.

10. Právna zástupkyňa zotrvala na písomnom vyjadrení, pričom matka vo výpovedi doplnila, že zdravotný stav syna nezanedbáva. Žiadne rehabilitácie neboli odporúčané, krivenie chrbtice môže byť aj preto, že nastúpil do školy a hrbí sa nad lavicou, má predpísané ortopedické vložky na ploché nohy, ktoré nosí. Nie je pravda, že by synovi brala telefón, odloží ho len vtedy keď sa u nich deti hrajú, aby ho náhodou nerozbili. Otec s V. telefonuje aj 4-5 razy týždenne 1-1,5 hodiny, dokonca v čase od 20:00 do 21:15 hod. napriek tomu, že na druhý deň má ísť do školy. Čo sa týka odovzdávania syna nie je pravda, že by ho vystrčila pred dom. Vždy na otca čakajú pred domom a keď ho malý zbadá, rozbehne sa za ním. Matka mu nechá zbalené veci a tašky pred vchodom a radšej sa vráti spať, nakoľko nie raz si vypočula zo strany otca vyhrážky, že ju zabije a pod. Keď s ním príde otec, V. drží za ruku a odmieta ho pustiť, až kým nepríde ku matke. Keď sa od otca vráti, často syn používa vulgárne nadávky aj voči matke. Potvrdila, že pondelky býva V. v škole rozladený, hovoril, že v škole plakal preto, lebo plakal aj otec. Ťažké bývali hlavne začiatky v učení, v ktorom sa V. ažko rozbiehal, čo bolo zrejme aj tým, že ako predškôlak nenavštevoval poriadne škôlku a niekedy v tom období, začiatkom roka ho bolievalo aj bruško. Navštívila so synom pediatričku a na jej odporúčanie gastroenterológiu a endokrinológiu, problémy so žalúdkom neboli zistené, rovnako nemá zväčšenú štítnu žľazu, boli tam zistené mierne odchýlky na čo mu predpísala lieky. Počas školského roka keď bol V. u otca, otec naňho kričal, keď nemal urobené úlohy a tvrdil mu, že u neho je len na pohratie. Matke potom zvykne syn vykrikovať, že je prísnejšia, že ocko mu viac dovolí. Kvôli tomu, že otec syna nevracia vtedy kedy má, si matka nemôže naplánovať dovolenku, lebo nevie, kedy jej ho vráti, aj z tohto dôvodu nebola na OČR, pretože by pre priznanie tejto dávky nevedela preukázať kedy bola so synom doma. Matka potvrdila, že syna nosí do školy jej mama, a to preto že matka prácu začína o 06:00 alebo o 07:00 hod. a V. radšej chce, aby išla do práce skôr a prišla potom pre neho skôr do družiny.

11. Kolízna opatrovníčka navrhla podaný návrh ako nedôvodný zamietnuť vzhľadom na to, že otec nijakým spôsobom nepreukázal zmenu pomerov na strane maloletého, veci na ktoré poukazoval v tomto konaní, už boli preukazované na predchádzajúcich pojednávaniach na OS Levice. Kolízna opatrovníčka tiež predložila k nahliadnutiu správu MUDr. Korpášovej zo dňa 29.6.2020, v ktorej pediatrickej starostlivosti sa maloletý nachádza a podľa ktorej je maloletý sledovaný alergológom, má sezónnu liečbu, v sledovaní chirurga (ale liečba je len lokálna), od 04/2020 v sledovaní endokrinológa,

väčšinou chodí v doprovode matky, ktorá rešpektuje a dodržiava liečebný režim, na odborné vyšetrenia dieťa nosí načas, dieťa pri príchode do ambulancie je čisté upravené, občas máva menšie modriny, drobné odreniny, čo je však vzhľadom k jeho veku fyziologické.

12. Komisarčka pre deti navrhla mal. V. ponechať v starostlivosti matky. Prostredníctvom poverených zamestnancov prítomných na pojednávaní Komisarčka pre deti dospela k vyššie uvedenému návrhu na základe podkladov spisovej dokumentácie, na základe jej rozhovoru s maloletým zo dňa 16.11.2019 a v neposlednom rade na základe znaleckého dokazovania z odvetvia klinickej psychológie detí, kde psychológ zisťoval, aký má mal. Patrik vzťah k matke, pričom znalec v ZP konštatuje, že maloletý má silnú citovú väzbu k matke a zároveň má rád oboch rodičov. Pri rozhovore maloletý komisarčku pre deti požiadal, aby obsah rozhovoru nebol k dispozícii jeho rodičom. Komisarčka pre deti dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku oboma rodičmi. Komisarčka pre deti navrhuje z dôvodu konfliktov medzi rodičmi zabezpečiť psychológa z RPPS pri príslušnom ÚPSVaR alebo akreditovaný subjekt vykonávajúci opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. Dieťaťu je potrebné zabezpečiť pokojné prostredie a nevystavovať ho vzájomným konfliktom rodičov. Ak sa rodičia nedohodnú a nebudú podporovať u dieťaťa jeden druhého, dieťa bude vždy vnímať tento konflikt. Ak nastane zlom v celom správaní rodičov, ktorý bude nasvedčovať tomu, že rodičia zvládajú komunikáciu pred dieťaťom, bude možné styk vôbec neupravovať a ponechať ho na dohode rodičov.

Poverená zamestnankyňa PhDr. Janíková doplnila, že úrad nevykonáva výsluchy dieťaťa, ide o rozhovor, pri ktorom je prítomná aj detská psychologička. Aj slovami komisarčky povedala, že maloletý neskutočne trpí konfliktom rodičov a vďaka nim sa pomaly stáva psychiatrickým pacientom. V. potrebuje pomoc, aj tento rozhovor bol jeho výkrikom, pretože už nechce počúvať problémy „dospelákov“. Apelovala na oboch rodičov, ktorí musia prekročiť svoj tieň, každý musí ustúpiť z niektorých svojich požiadaviek a obaja si musia vstúpiť do svedomia a uvedomiť si, že aj keď už nie sú partneri, stále sú rodičmi a malý Patrik ich veľmi potrebuje.

13. Podľa 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilý dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

14. Predpoklady na zverenie mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov sú ustanovené v § 24 ods. 2 Zákona o rodine a tieto musia byť kumulatívne splnené. K týmto patrí záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Povinnosťou súdu je skúmať, či striedavá osobná starostlivosť o dieťa bude v jeho záujme, či by nedošlo k citovej ujme dieťaťa, či by jeho rozvoj bol úplný, najmä zo stránky citovej, rozumovej a mravnej, pokiaľ by mu nebola umožnená striedavá starostlivosť a zamerať sa na to, či potreby dieťaťa budú striedavou osobnou starostlivosťou naplnené. Zároveň je potrebné mať na pamäti, že pri všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, teda nielen pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, je potrebné rešpektovať právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a musí sa prihliadať na záujem mal. dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Rovnako tak je potrebné dbať na to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Záujem dieťaťa treba

chápať totiž čo najextenzívnejšie, keďže v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby tak boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Dohovor o právach dieťaťa vyhlásený pod č. 104/1991 Zb. medzi iným ustanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti, týkajúcej sa detí, či už je uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi (čl. 3 ods. 1). Striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať a najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov.

15. Zmena pomerov z času vyhlásenia rozsudku o úprave výkonu rodičovských práv povinností, ktorá by odôvodňovala zmenu takéhoto rozsudku, nemôže byť akákoľvek. Musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd vo veci naposledy rozhodoval. Na to, aby súd mohol viesť dokazovanie o novom návrhu, musí najprv ustáliť, či došlo k zmene pomerov a následne, či došlo k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam. Závažnosť zmeny pomerov sa vyžaduje preto, lebo jedným z významných faktorov prispievajúcim k riadnej výchove dieťaťa je stabilita jeho pomerov vrátane stability výchovného prostredia.

16. V prejednávanej veci má súd jednoznačne preukázané, že k závažnej zmene pomerov oproti času, kedy súd vo veci mal. Patrika naposledy rozhodoval, nedošlo. Rozsudok v konaní pod sp. zn. 3P/47/2017 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 2.10.2019, pričom otec podal nový návrh dňa 3.12.2019 uvádzajúc v ňom skutočnosti, ktoré boli už predmetom predchádzajúceho konania a k zmene nedošlo ani do termínu pojednávania. Otec naďalej spochybňuje schopnosť matky sa o dieťa riadne postarať, zabezpečiť mu zdravotnú starostlivosť, obviňuje ju z fyzického násillia a pod., pričom všetko sú to tvrdenia, ktoré sú len subjektívnym názorom otca a neboli preukázané ani v predchádzajúcom konaní. Vo výchove a starostlivosti matky neboli zistené žiadne nedostatky či známky zanedbávania dieťaťa. Otec rovnako spochybňuje znalecký posudok znaleckého ústavu, čo je inštitúcia, ktorú súd ustanovuje v obzvlášť závažných prípadoch vyžadujúcich osobitné vedecké posúdenie. Aj s námietkami proti znaleckému posudku sa súd zaoberal v predchádzajúcom konaní. Nepochybne stále zostáva problémom problematická konfliktná až nevraživá komunikácia medzi rodičmi, dokonca už odvolací súd v predchádzajúcom konaní konštatoval jej deštruktívne štádium, vzhľadom k čomu by bola striedavá starostlivosť absolútne nefunkčná. Nič na uvedenom nezmenilo ani absolvovanie psychologického poradenstva na RPPS, ktoré rodičom nariadil súd ako výchovné opatrenie. Otec naďalej nerešpektuje právoplatné súdne rozhodnutie, čo odôvodňuje tým, že „maloletý to tak chce ... alebo maloletý nechce ísť k matke“. Je stále presvedčený o svojej pravde, absolútne nepripustí žiadny názor, ktorý sa len náznakom odlišuje od toho jeho a na svojom rigidnom nastavení vôbec nič nezmenil. Nezhody medzi rodičmi a ich nevraživé postoje ešte znásobujú pretrvávajúce konflikty aj medzi blízkymi členmi otcovej či matkinej rodiny, o čom svedčia rôzne trestné oznámenia, ktoré na seba vzájomne podávali a boli zdokumentované taktiež v predchádzajúcom konaní. Napriek tomu žiadna z osôb nebola odsúdená, ani len voči nikomu nebolo vznesené obvinenie. Tieto vzťahy a problémy mal. V. bezpochyby strašne zaťažujú a svojim spôsobom ich určite vníma. Dokonca jeho rozhovor s komisárkou pre deti bol už „výkrikom o pomoc“ a nechcel, aby sa o rozhovore dozvedeli rodičia. Tak ako toto želanie mal. V. rešpektovala komisárka, tak ho rešpektuje aj súd a návrh otca na doplnenie dokazovania predložením audiozáznamu predmetného rozhovoru zamietol. Rovnako tak návrhy na predvolanie svedka X. a výsluch mal. V., ktorých vykonanie by bolo nadbytočné a neefektívne a pre Patrika po všetkých vyšetrovaniach, rozhovoroch, ktoré už absolvoval aj nanajvýš nesmierne zaťažujúce hlavne po psychickej stránke. V najlepšom záujme mal. Patrika by jednoznačne bolo, aby sa už skončili všetky súdne konania, aby rodičia, a hlavne otec, konečne začali myslieť na záujem svojho dieťaťa a nie na svoj vlastný, začali sa správať ako dospelí zrelí ľudia, ktorí už nemajú dvadsať a boli mu obaja milujúcimi rodičmi, ktorí sa navzájom rešpektujú a uznávajú rolu toho druhého v živote dieťaťa. Mal. V. bol len nedávno prváčikom na základnej škole a rodičov bude potrebovať ešte veľmi dlho, oboch má veľmi rád a chce s nimi byť, ale ich konfliktom trpí a ak to takto pôjde ďalej, rodičia dosiahnu len to, že z vlastného dieťaťa spravia doslova psychiatrického pacienta. Rodičia si dokonca vyčítajú aj to, keď je mal. Patrik so starými rodičmi. Na tom predsa nie je nič zvláštne alebo nenormálne. Každé dieťa má predsa rado starých rodičov a chce s nimi tráviť čas. To, že je zverené matke, neznamená, že o dieťa sa v určitom čase nemôže postarať stará matka a hlavne keď je na dôchodku a matka si preto nemusí zobrať dovolenku. V prejednanom prípade je však problémom aj vzájomný vzťah starých rodičov z

oboch strán. Hovorí sa, že „rodičia sú na výchovu detí a starí rodičia na rozmaznávanie“. Preto by rodičia mali byť tí, ktorí určujú, akým spôsobom dieťa vychovávať a v tomto smere by mali usmerniť aj starých rodičov, ktorí určite pri výchove môžu poradiť, ale nemali by rodičov nahrádzať a vnucovať im svoje názory. Akokoľvek, V. našťastie už nemá tiky a adaptoval sa aj v škole, je pokojnejší, preto mu treba dať čas, toľko, koľko bude potrebovať, potrebnú stabilitu, a keď rodičia zmenia svoj vzájomný vzťah a prístup, nie je vylúčené, že v budúcnosti bude mal. V. aj v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V súčasnosti by to však v záujme Patrika určite nebolo. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd podaný návrh zamietol.

17. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.